

Södertörnin Yliholhouslautakunta (Södertörns Överförmyndarnämnd)

Yliholhouslautakunta on kunnallinen viranomainen, jonka tehtävänä on valvoa holhoojia, edunvalvoja ja uskottuja miehiä, jotka puolestaan toimivat sijaisina henkilöille, jotka itse eivät pysty hoitamaan asioitaan. Uskottu mies tai edunvalvoja edustaa henkilöä hänen tarvitessaan apua juridisten, taloudellisten ja henkilökohtaisten etujensa valvonnassa. Edustaja on yhteinen nimike uskotulle miehelle ja edunvalvojalle.

Södertörnin yliholhouslautakunta on yhteinen Botkyrkan, Haningen, Huddingen, Nynäshamnin, Salemin, ja Tyresön kanssa.

Sanaluettelo:

Päämies = (ruot. huvudman) henkilö jolla on edustaja

Edustaja = (ruot. ställföreträdare) joko uskottu mies tai edunvalvoja

Uskottu mies = (ruot. god man)

Edunvalvoja = (ruot. förvaltare)

Yliholhouslautakunta = (ruot. Överförmyndarnämnd) Kunnallinen viranomainen, joka valvoo edustajia

Kuka voi saada uskotun miehen tai edunvalvojan apua?

Ellei henkilö pysty hoitamaan omia raha-asioistaan ja muita henkilökohtaisia asioitaan itse, hän voi saada apua edustajalta edellyttäen, että vaikeudet johtuvat sairaudesta, mielenterveydellisistä ongelmista, ikäänäntyneisyydestä tai vastaavasta.

Kuka voi saada apua edustajalta?

Uskottu mies –palvelua voivat hakea kaikki, jotka sitä tarvitsevat. Myös lähiomaisilla on oikeus tehdä hakemus. Hakemus jätetään Södertörnin Yliholhouslautakuntaan. Hakemuksessa hakija tai hänen omaisensa voivat halutessaan nimetä toivotun edustajan. Ellei toivottua edustajaa ole, yliholhooja nimeää sopivan henkilön, joka vapaaehtoisesti sitoutuu edustajaksi. Sosiaalisihiteerit, kuraattorit ja terveydenhoitohenkilökunta voivat tehdä ilmoituksen yliholhouslautakunnalle edustajan tarpeesta. Ilmoitus jätetään suoraan yliholhouslautakunnalle. Yliholhouslautakunta selvittää, tarvitseeko päämies edustajaa ja tarkistaa samalla edustajan kelpoisuuden. Sen jälkeen yliholhouslautakunta esittää käräjäoikeudelle ehdotuksen, jonka jälkeen käräjäoikeus päättää edustajan määräämisestä ja nimeämisestä.

Edustajan tehtävät

Edustajan, eli uskotun miehen tai edunvalvojan, tehtävänä voi olla valvoa päämiehen oikeuksia, hallita tämän omaisuutta ja huolehtia tämän henkilökohtaisista asioista. Toimeksiannon sisältö

perustuu päämiehen tarpeisiin. Edustaja voi auttaa päämiestä huolehtimaan raha-asioista, kuten laskujen maksamisesta ja sijoituksista, sekä mahdollisista velka-asioista. Hän voi myös auttaa päämiestä hakemaan asuntoa, asumistukea ja vammauskorvausta, sekä auttaa tätä valittamaan päätöksistä. Edustaja voi lisäksi huolehtia siitä, että päämies saa tarvitsemansa henkilökohtaisen huolenpidon.

Ruokaostoksilla käynnit tai lääkärissäkäynnille mukana seuraaminen, muuttosiivous tai sähkölampujen vaihto eivät tosin esimerkiksi kuulu edustajan tehtäviin, mutta tämän tulee kuitenkin huolehtia siitä, että päämies saa myös näihin tarvitsemansa avun. Silloin, kun on kyse erittäin henkilökohtaisista asioista, edustajalla ei ole päätösoikeutta suhteessa päämieheen. Uskottu mies tai edunvalvoja ei näin ollen voi tehdä päätöksiä vastoin päämiehen tahtoa asioissa, jotka koskevat esimerkiksi tämän asumista tai tälle tarjottavan sairaanhoidon sisältöä.

Mitkä oikeudet päämiehellä on?

Päämies, jolla on uskottu mies, säilyttää täyden oikeustoimikelpoisuutensa. Se merkitsee, että hän voi edelleen tehdä omia sopimuksia ja määrätä mihin toimenpiteisiin uskotun miehen tulee ryhtyä. Toiminnan sujuvuuden kannalta on kuitenkin tärkeää, että päämies toimii yhteistyössä uskotun miehen kanssa. Uskotun miehen apu perustuu vapaaehtoisuuteen ja päämies voi siksi milloin tahansa tehdä hakemuksen edustuksen päättymisestä.

Päämies, jolla on edunvalvoja, ei säilytä oikeustoimikelpoisuuttansa. Edunvalvoja päättää taloudellisista asioista ja tekee sopimuksia päämiehen puolesta. Päämies voi esittää valituksen edunvalvojan toiminnasta ja myös tehdä hakemuksen edunvalvoisuuden päättymisestä käräjäoikeuteen. Edunvalvoisuus päättyy, jos päämiehen avuntarve on muuttunut siten, että hän pärjää ilman edustajaa tai että uskottu mies on päämiehelle riittävä apu.

Uskottu mies ja edunvalvoja

Uskotun miehen tarjoama apu perustuu vapaaehtoisuuteen. Uskotun miehen tulee toimia päämiehensä asiamiehenä ja huolehtia tehtävästään yhteistyössä päämiehen kanssa. Uskotun miehen myöntämisen edellytyksenä on, ettei hakija voi saada apua muulla tavoin. Mikäli avun tarve voidaan ratkaista laatimalla valtakirja luotetulle henkilölle, riittäviä syitä uskotun miehen määräämiseksi ei tällöin katsota olevan.

Edunvalvojan määrääminen ei ole vapaaehtoinen toimenpide, vaan sen sijaan päämiehelle pakottava toimenpide. Henkilö, jolle on määrätty edunvalvoja, menettää joko kokonaan tai osittain oikeutensa huolehtia omista raha-asioistaan sekä oikeutensa tehdä sopimuksia. Edunvalvoja ei tarvitse päämiehen suostumusta, vaan voi itse päättää siitä, kuinka päämiehen raha-asiat ja henkilökohtaiset asiat hoidetaan.

Koska edunvalvojan määrääminen on pakkotoimenpide, jolla puututaan vahvasti päämiehen asioihin, edunvalvoja määrätään vain silloin, kun päämies ei voi saada muuta apua, johon ei sisälly pakkotoimia. Jos päämies voi saada apua uskotulta mieheltä, hänelle ei tarvitse määrätä edunvalvojaa.

Södertörns ÖVERFÖRMYNDARNÄMND

i kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn, Salem och Tyresö

Palkkio

Uskotulla miehellä ja edunvalvojalla on oikeus saada palkkio toimeksiannostaan. Yleensä palkkion maksaa päämies. Jos päämiehellä on pienet tulot tai vähän omaisuutta, kunta maksaa edustajan palkkion.

Uskotun miehen ja edunvalvojan tehtävien erot

Uskottu mies	Edunvalvoja
Vapaaehtoinen toimenpide	Tahdosta riippumaton toimenpide
Uskotun miehen tarve on useimmiten näytettävä toteen lääkärintodistuksella.	Edunvalvojan tarve on aina näytettävä toteen lääkärintodistuksella.
Jos päämies täyttää uskotun miehen saamista koskevat vaatimukset riittävästi, että päämies haluaa apua.	Vaatimuksena on huomattava taloudellisiin vaikeuksiin joutumisen vaara. Päämies voi esimerkiksi velkaantua, jättää laskunsa maksamatta tai joutua taloudellisen hyväksikäytön kohteeksi.
Päätös ei yleensä edellytä käräjäoikeuden istuntoa.	Jos päämies vastustaa edunvalvojan määräämistä, asiasta päätetään käräjäoikeuden istunnossa. Päämies saa oikeudenkäyntiavustajan joka auttaa häntä ajamaan asiansa.
Uskotun miehen on mahdollisimman pitkälti huolehdittava tehtävistään yhteistyössä päämiehensä kanssa.	Edunvalvoja voi huolehtia tehtävistään ilman päämiehen suostumusta.
Uskotun miehen toimeksianto päättyy, ellei päämies enää halua uskotun miehen apua.	Jotta päätös edunvalvojan myöntämisestä voitaisiin kumota, vaaditaan yleensä lääkärintodistus, josta käy ilmi, ettei päämies enää tarvitse edunvalvojaa.
Uskottu mies tai edunvalvoja ei voi tehdä päätöksiä vastoin päämiehen tahtoa erittäin henkilökohtaisista asioista, jotka koskevat esimerkiksi tämän asumista tai tälle tarjottavan sairaanhoidon sisältöä.	

Yhteystiedot

Postiosoite

Södertörns Överförmyndarnämnd
136 81 Haninge

Käyntiosoite: Rudsjöterassen 2

Yhteyskeskus: 08-606 70 00

Sähköpostiosoite: overformyndaren@haninge.se

Verkkosivut: <https://overformyndaren.haninge.se/>

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Rudsjöterassen 2

Telefon vxl/grupptel
08-606 70 00/70 20

Fax
08-606 82 70

E-post
overformyndaren@haninge.se

